

Hva er individuell garanti, og hvem gjelder det for?

Bildetekst: Når opptjeningsreglene blir forandret underveis i yrkeskarrieren din, betyr det at prinsippene for hvordan din framtidige pensjon skal regnes ut også endrer seg underveis.

Individuell garanti er et begrep som brukes om en overgangsordning mellom nytt og gammelt regelverk for offentlig tjenstepensjon. Garantien gjelder alderspensjon fra 67 år og for alle årskull fra 1943 til 1962 – i større eller mindre grad.

For å forstå hva garantien går ut på, må vi tilbake til 2011. Da ble levealdersjustering innført som en del av den store pensjonsreformen vi fortsatt er midt oppe i.

Levealdersjustering betyr at den pensjonen du har opptjent på det tidspunktet du pensjonerer deg, skal fordeles på det antall år som ditt årskull statistisk sett har igjen å leve. Så lenge levealderen øker, blir det flere år å fordele pensjonspotten på. Det innebærer at hvert årskull må jobbe lenger enn årskullet før for å oppnå samme pensjon.

Målet med levealdersjusteringen var å skape et bærekraftig pensjonssystem som sikrer at det er penger igjen til framtidige generasjoner. Men for noen årskull kom denne innstramningen veldig brått.

Hensyn til overgangskullene

Før levealdersjusteringen ble innført var alle medlemmene i offentlige tjenstepensjonsordninger garantert at tjenstepensjon og folketrygd til sammen skulle utgjøre minst 66 prosent av sluttlønnen – gitt full opptjening (minst 30 år i 100 prosent stilling). I praksis var det mange som fikk mer. Etter at levealdersjusteringen ble innført er det mange som får mindre, gitt at vi pensjonerer oss like tidlig som før.

Men pensjon er noe du tjener opp gjennom et langt yrkesliv. Når opptjeningsreglene blir forandret underveis i yrkeskarrieren din, betyr det at prinsippene for hvordan din framtidige pensjon skal regnes ut også endrer seg underveis. Det er viktig å vite om endringer i tide, slik at det er mulig å ta dem i betraktning når viktige livsvalg blir tatt.

Individuell garanti for årskullene til og med 1958

Da politikerne innførte levealdersjusteringen, innførte de samtidig en regel for å skjerme de som i 2011 hadde mindre enn 15 år igjen i til de ble 67 år. De fikk en garanti for at de (gitt full opptjening og 100 prosents stilling) får 66 prosent av sluttlønnen i alderspensjon fra oss og folketrygden samlet – selv om levealdersjusteringen egentlig innebærer at de skulle ha fått mindre.

Dette skjer ved at de får et garantitillegg. Hvis du har tatt ut alderspensjonen fra folketrygden først, kan den samlede utbetalingen fra folketrygden og Statens pensjonskasse bli lavere enn 66 prosent av sluttlønnen, og hvis du venter med å ta ut alderspensjon fra SPK, kan garantitillegg bli lavere.

Individuell garanti for årskullene 1959-1962

Den individuelle garantien gjelder også til en viss grad de født i 1959-1962. Garantitillegget skal fases gradvis ut. Du som er født i 1959 eller senere kan få noe mindre enn 66 prosent.

Garantitillegget trappes ned slik:

- 90 prosent garantitillegg hvis du er født i 1959
- 80 prosent garantitillegg hvis du er født i 1960
- 70 prosent garantitillegg hvis du er født i 1961
- 60 prosent garantitillegg hvis du er født i 1962

Garantitillegget blir også avkortet hvis du ikke hadde full opptjening i tjenstepensjonsordningen før 1. januar 2011. Hvis du hadde mindre enn full tjenestetid, avkortes tillegget med forholdet mellom tjenestetiden du hadde før 1. januar 2011 og full tjenestetid. Jo nærmere du er født 1958, desto nærmere 66 prosent av pensjonsgrunnlaget kan du få i pensjon.

PS: Husk at de 66 prosentene hele tiden er basert på at du har jobbet i minst 30 år i 100 prosents stilling. Har du jobbet færre år eller i redusert stilling, blir det mindre.

Hva med de født i 1963 eller etter?

Den individuelle garantien gjelder ikke for disse årskullene. Fra og med 1. januar 2020 fikk de et annerledes regelverk for opptjening til alderspensjon enn årskullene før, som ikke lenger innebærer at de har opptjeningstid eller en avtale om alderspensjon opp mot 66 prosent av sluttlønn.

Bruk vår kalkulator på spk.no

De aller fleste av våre medlemmer kan bruke vår pensjonskalkulator på spk.no. Der kan du se hva du kan få i alderspensjon den dagen du tenker å gå av. Kalkulatoren finner du om du logger inn på Min side på spk.no.